

СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ОБОБЩАВАЩИ ИЗМЕРИТЕЛИ ЗА СТРУКТУРНИ ИЗМЕНЕНИЯ (РАЗЛИЧИЯ)

Нина Янкова*

РЕЗЮМЕ Целта на статията е в сравнителен план да се разгледат и оценят известни от литературата обобщаващи измерители за структурни изменения или различия¹. През последните десетилетия статистическата теория предостави значителен брой измерители - единични и обобщаващи (комплексни). С навлизането на основни понятия от математиката като разстояние и ъгъл възможностите за построяване на обобщаващи измерители за структурни изменения нарастват, поради което правилната ориентация и изборът на обобщаващ измерител се затрудняват. В последната част на статията се взема отношение относно лансирана теза, твърдения и препоръки в статията на Емил Христов „Измерители за обобщени структурни различия (промени)“ (сп. „Статистика“ 1999, бр. 2).

Понятията съвкупност, структура и статистическа структура са основни в теорията и практиката на статистическия структурен анализ. Най-често статистическата структура се разглежда като статистическо понятие, означаващо вътрешния строеж на статистическа съвкупност, изразен количествено чрез относителните дялове на частите в цялото.

С преминаването от статистически съвкупности към статистически структури се елиминира видът на използваните мерни единици. Отделните относителни дялове удовлетворяват условията

$$\sum_{i=1}^n f_i = 1 \text{ и } f_i \geq 0, \text{ за } i = 1, 2, \dots, n, \quad (1)$$

където с f_i е означен i -ят относителен дял на n -мерната структура F .

* Д-р, ст. н. с. II ст. в секция „Регионална и секторна икономика“ на Икономическия институт при Българската академия на науките, София 1000, ул. „Аксаков“ № 3.

¹ При изследване развитието на статистическите структури понятията структурни промени, структурни различия, структурни изменения и структурна динамика най-често се използват като равностойни. Поради това би могло да се направи следното уточнение: при статичен анализ да се говори за структурни различия, а при анализ в динамиката - за структурни изменения или промени.